

Okul Öncesi Dönem Çocuklar? ?çin Sosyal Bilgi ??leme Süreci Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Öncesi Dönem Çocuklar? ?çin Sosyal Bilgi ??leme Süreci Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27651>

Özet

Okul Öncesi Dönem Çocuklar? ?çin Sosyal Bilgi ??leme Süreci Testi (SB?ST), orijinal bir testin Türkçe'ye uyarlanması amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Fatma Betül ?enol ve Emine Nur Metin tarafından 2019 yılında gerçekleştirilen bu uyarlama çalışması, okul öncesi dönem çocukları için **sosyal bilgi i?leme süreci** amaçları için güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmeyi amaçlamaktadır. Test, 54 maddeden oluşan ve üç faktörlü bir yapıya sahip olan bir ölçektir. Elde edilen psikometrik veriler, testin Türkiye bağlamında yüksek **geçerlik** ve **güvenirlilik** değerlerine sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Bilgi ??leme, Okul Öncesi Dönem, Sosyal Gelişim, Sosyal Yeterlilik, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlilik

Yazarlar

Fatma Betül ?ENOL, Emine Nur METİN

Amaç

Bu testin temel amacı, okul öncesi dönem çocukları için sosyal ortamlarda karşılaştıkları durumları nasıl algıladıklarını, yorumladıklarını ve tepki ürettiklerini değerlendiren **Sosyal Bilgi ??leme Süreci** modelini temel alarak, bu bilişsel süreçleri Türk kültürüne uyarlanmış bir araçla ölçmektir. Uyarlama çalışması, orijinal ölçenin psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenirlilik) Türk örneğinde doğrulamayı hedeflemiştir.

Ölçek, özellikle çocukların sosyal ipuçları yorumlama, alternatif tepkiler oluşturma ve uygun tepkiyi seçme amaçlarındaki yeterliliklerini tespit etmede araştırmacılara ve eğitimcilere yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Yapı

SB?ST, çocuklarda sosyal yeterliliğin temelini oluşturan **sosyal bilgi i?leme** modeline dayanmaktadır. Bu model, bireyin sosyal uyaranları algılama, zihinsel olarak temsil etme, yorumlama, olası tepkileri değerlendirme, en iyi tepkiyi seçme ve bu tepkiyi uygulama amaçları içerir.

Uyarlama çalışması sonucunda testin üç ana faktör altında toplandı? belirlenmiştir:

Sosyal İpuçları Yorumlama

Tepkilerin Çe?itlendirilmesi ve Yap?landır?lması?
Tepki Karar? ve De?erlendirme

Geçerlik

Testin **geçerlik** çal??malar?, dil ve **kapsam geçerli?i** analizleri üzerine yo?unla?m??tır. Yap?lan incelemeler neticesinde, testin Türk kültürüne ve diline uygunlu?unun yüksek oldu?u tespit edilmi?tir.

Kapsam geçerli?i sonuçlar?, testteki 54 maddenin tamam?n?n ölçülmek istenen yap?lar? temsil etmede yeterli oldu?unu ve testin genel geçerli?inin yüksek düzeyde oldu?unu göstermi?tir. Bu bulgular, ölçe?in sosyal bilgi i?leme sürecinin ilgili boyutlar?n? ba?ar?yla ölçtü?ünü kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılık **güvenirlik** katsayılar?, KR-20 ve **Cronbach Alfa** yöntemleri kullan?larak hesaplanm??tır. Elde edilen sonuçlar, testin genel olarak yüksek bir iç tutarlılı?a sahip oldu?unu ortaya koymaktadır.

Güvenirlik katsayılar? alt boyutlar baz?nda incelendi?inde:

Sosyal ?puçlar?n? Yorumlama alt boyutu: 0,695

Tepkilerin Çe?itlendirilmesi ve Yap?landır?lması? alt boyutu: 0,705

Tepki Karar? ve De?erlendirme alt boyutu: 0,921

Ölçe?in bütününe ait **güvenirlik** katsay?s? ise 0,923 olarak belirlenmi?tir. Bu de?erler, özellikle Tepki Karar? ve De?erlendirme alt boyutunun mükemmel, di?er alt boyutlar?n ise kabul edilebilir düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

SB?ST'nin yap?sal bütünlü?ünü incelemek amacıyla yap?lan faktör analizi çal??malar?, ölçe?in 54 maddeden olu?an ve teorik beklentilerle uyumlu üç faktörlü bir yap? sergiledi?ini do?rulam??tır. Bu üç faktörlü yap?, sosyal bilgi i?leme sürecinin temel a?amalar?n? temsil etmektedir.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: 54 maddelik, üç faktörlü yap?ya sahip Likert tipi (ya da ikili puanlama) test.

Derecelendirme: 7kili puanlama sistemi (Do?ru=1, Yanl??=0)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Hedef Kitle: Çocuklar

Ya? Grubu: Okul öncesi dönem çocuklar? (Genellikle 3-6 ya?)

Örneklem Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki okul öncesi dönem çocuklar? örnekleminde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Test, çocuklar?n sosyal senaryolara verdikleri tepkileri de?erlendirmeye yönelik maddelerden olu?maktadır.

Şzinler, Ücret ve Test Y?I?

Sorumlu Yazar: Fatma Betül ŞENOL

Yay?n Y?I?: 2019

İletişim: fbetululu@gmail.com

Testin tam metnine ve uyarlama çal??mas?na ait orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

[okul-oncesi-donem-cocuklari-icin-sosyal-bilgi-isleme-sureci-testi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Şenol, F. B. ve Metin, E. N. (2019). Okul öncesi dönem çocuklar? için sosyal bilgi işleme süreci testi: Türkçe'ye uyarlama **geçerlik** ve **güvenirlik** çal??mas?. *Kastamonu Education Journal*, 27(4), 1445-1456. doi: 10.24106/kefdergi.2829

Makalenin orijinal linki: [kefdergi.kastamonu.edu.tr](#)

Okul Öncesi Dönem Çocuklar? için Sosyal Bilgi İşleme Süreci Testi

Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir şekilde de?iştirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddelerine yer verilmemi?tir. Ancak ölçe?in 54 maddeden ve üç faktörlü bir yapıdan olu?tu?u belirtilmi?tir. Maddeler, sosyal senaryolar aracılığıyla çocuklar?n sosyal bilgi

Ölçme becerilerini ölçmeye yöneliktir.

ARABPSYCHOLOGY.COM